

"וַיָּקָם מֶלֶךְ-חֹדֶשׁ עַל-מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא-יָדַע אֶת-יֹסֵף"

(שמות א', 8)

ראשית התאבדות ישראל לעם עט ארחת מצרים
וסעבורו שנות א-ב

הצעת הוראה בתנך לכתה ג' - חינוך ממלכתי

כתיבה עיבוד ועריכה: אליאנה גורדון - מדריכה מחוזית מחוז חיפה, שרית שקד - מדריכה ארצית

ספר שמות מספר על שעבודם של בני ישראל במצרים, יציאתם ממצרים ונדודיהם במדבר. מסע, ששיאו במעמד מתן תורה על הר סיני.

יחידת ההוראה "ראשית התגבשות ישראל לעם על אדמת מצרים ושעבודו - שמות א' - ב', פותחת את שיעורי התנ"ך בכיתה ג'.

פרק א' מתחיל בפירוט בני יעקב היורדים מצרימה ומתאר את פריחתם בארץ גושן. מלך חדש שלא ידע את יוסף, החושש מעצמתם, משעבד והופך אותם לעם של עבדים. השינוי במעמדם של בני ישראל במצרים בא לידי ביטוי בהצהרת המחבר המקראי בפסוק ח' - "וַיִּקְרָא מֶלֶךְ-חָדָשׁ עַל-מִצְרָיִם אֲשֶׁר לֹא-יָדָע אֶת-יוֹסֵף" הפסוק "וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרְוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצֻמוּ בְּמֶאֱדָה וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם: (שם' א, 7) . מבטא את הבעיה - התרבותם ועצמתם של בני ישראל, מתפרשים ע"י פרעה כאיום על עצמתה של מצרים ויתר על כן על מעמדו ועצמתו של המלך.

המלך מבין כי עליו לפעול למען עמו ולמצוא פתרון אשר יפתור את הבעיה: "הֲבֵינָה נְתַחֲכֶמָּה לָּו פֶּן-יִרְבֶּה וַיְהִי כִּי-תִקְרָאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסְךָ גַּם-הוּא עַל-שְׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם-בָּנוּ וְעָלָה מִן-הָאָרֶץ: "(שם' א, 10) .

פרעה גוזר גזירות בזו אחר זו בהדרגתיות, מן הקל אל הכבד: מן הגזרות שבסתר אל הגזרות שבגלוי. שהאחרונה בהם - השלכת כל היילודים הזכרים אל היאור.¹

אפשר לראות את פרק ב' - סיפור הולדת משה כסיפור פרטי הממחיש את המתרחש במצרים, ותומך ברעיונו של פרק א' ואת הגזרה האחרונה בפרט.

פרק זה מחולק לשלושה חלקים, הראשון - לידת משה וגידולו בבית פרעה (10-1), השני - שלושה סיפורים מחיי משה לפני היותו לנביא (11-22), והשלישי - תיאור שעבוד העם והתקרבות שעת הגאולה - בסיום הפרשה.

שיקולי הדעת בתכנון היחידה:

סיפור בני"י במצרים והולדת משה מוכרים לתלמידים משלבי החינוך המוקדמים ובהקשר לחג הפסח. בנוסף, אנו מניחים כי מרבית התלמידים נחשפו לסרט "נסיך מצרים" מטבע הדברים בסרט ניתן ביטוי להשלמת פערים בטקסט המקראי.

זוהי הפעם הראשונה שהתלמידים נחשפים אל הסיפור ככתבו. סביר להניח שבשיעור יצופו לאורך כל הלמידה בספר שמות "אמיתות" על הסיפור אליהם נחשפו בסרט. כאן ההזדמנות לחדד את ההבדלים בין הסיפור המקראי לבין הסרט ולבדוק מה בסיפורים שלמדו בגן קיים בטקסט ומה נוסף לו ולהיפך.

יחידת הוראה זו מתבססת על [פריסת תכנית הלימודים](#) של ספר שמות.

היחידה סובבת סביב יסוד מארגן : בעיה

התרבותם של בני"י במצרים מהווה בעיה למלך המצרי - איום הדורש פתרון.

¹ עולם התנ"ך - שמות, הוצאה רעננה, 1993-1996, עמ' 18

בחירה בציר מארגן זה מזמינה את הלומדים להיתבונן על הפרק הראשון כמבוא כללי, המסביר את השינוי במעמדם של בני ישראל ועל הגזרות, כפתרון שמוצא שליט מצרים ל**בעיה** שבקרבו. בעקבות התבוננות על הפרקים תחת היסוד **בעיה**, פרק ב' יובן בקלות ומתוך הקשר רעיוני.

המטרות, המיומנויות, דרכי ההוראה והערכה נקשרו סביב היסוד המארגן הנבחר ומטרתם לזמן ללומדים פיתוח יכולת לשחזור תהליכים, להזדהות עם הדמות לפתח יכולת לשער השערות וכיו"ב.

כל פרק בתנ"ך מזמן שפע של רעיונות ומסרים, כל יחידת הוראה מאפשרת קביעת ציר מארגן שונה.

ארגון הידע על בסיס ציר מארגן יוצר אפשרות להעמקה תוך צמצום התכנים והעלאת רמת הטיפול בהם.

ביחידה המוצגת בחרנו לראות גם את סיפור הולדת משה ושהותו בארמון פרעה דרך ציר **בעיה**, מאחר שסיפורים אלו מדגימים באופן מפורש את ה**בעיה** שמוצגת בפרק א'.

על כן, בחרנו לא להתעכב בתכונות משה כמרכיב מרכזי בטקסט. אין פירוש הדבר כי לא נתייחס לנושא זה כלל אך נעשה זאת ע"י קריאה והסבר ובכך נניח את התשתית להבנה. נשוב אל נושא תכונות משה ותכונות מנהיג כאשר נגיע ליחידה העוסקת בהטלת השליחות על משה (שמות ג' ו-ד') שם נרחיב ונעמיק.

בנוסף, יש להתחשב בעובדה שיחידה זו היא היחידה הפותחת את ספר שמות על כן בתכנון היחידה יש לבנות גשר שיחבר בין הידע הקודם אותו רכשו התלמידים בכיתה ב' ובין הידע החדש.

בתכנון היחידה הושם דגש על פיתוח [תפקודי לומד במאה ה-21](#) ודרכי ההוראה והערכה מגוונות.

***אנו ממליצים להקדיש 2 – 1 שיעורים לחזרה על הנלמד בכיתה ב' ולתרגל את [מיומנויות](#) ההתמצאות הרלוונטיות תוך כדי לימוד ספר שמות ולא במנותק ממנו.

נוסח העל: סיסבור בני"י באזרים ויציאת אזרים

נוסח יחידת ההוראה: ראשית התכנסות ישראל לעם על אדמת אזרים וסבורו.

פרקי הלימוד: שנות א' - ב'

הזיר האלרל: כסיה: בני ישראל אתרכים ומתחלקים, ומהווים איום על פרסה וסל
אזרים

אטרות ההוראה

תחום התוכן	• יידעו את תוכן פרקי היחידה ויכירו מושגים מרכזיים • יאספו פרטי מידע מהסיפור המקראי ויצרו תמונה מקיפה של הבעיה המוצגת ביחידה. • יזהו את השלבים בפתרון הבעיה ע"י פרעה ויבינו את סדר הופעתם. • יזהו את הקשר בין פרק א' ו-ב'. • יכירו את סיפור הולדת משה כסיפור המדגים את הבעיה. • יפתחו חשיבה מוסרית באמצעות דיון דילמה.
תחום מיומנויות מקראיות ומיומנויות שפה	• ידעו להתמצא במקראה: סדר הספרים, מציאת ספר, פרק, ופסוק לפי אותיות ומספרים - גימטרייה • יאספו פרטי מידע לכדי תמונה שלמה. • ישחזרו את הסיפור בלשון ימינו. • יכירו את דרכו של הסופר המקראי להעביר את מסריו באמצעות עיצוב הטקסט – מילה מנחה וריבוי פעלים.
תפקודי לומד במאה ה-21	• חשיבה ביקורתית (קוגניטיבי): יפתחו חשיבה מוסרית באמצעות דיון דילמה. • חשיבה יצירתית (קוגניטיבי): עידוד ביטוי אישי וקבוצתי במגוון דרכים ואמצעים. מתן לגיטימציה להבעת דעות, שאלת שאלות מאתגרות, העלאת השערות, הפקת מידע מהכתוב והסקת מסקנות. • עבודת צוות (בינאישית): פיתוח מיומנויות של לימוד/ביצוע משימה משותף ופעיל. ניהול שיח מכבד ומקדם (בינאישית): תרגול מיומנויות השיח • מסוגלות (תוך אישי): שיתוף בהערכה לשם למידה • הכוונה עצמית הלמידה: פיתוח מיומנויות שימוש מושכל בטכנולוגיה הדיגיטאלית

ניבים וביטויי חובה

"וַיָּקָם מִלֶּךְ-חָדָשׁ עַל-מִצְרָיִם אֲשֶׁר לֹא-יָדָע אֶת-יֹסֵף" (שמות א' 8)

"הָבָה נִתְחַכְמָה לְךָ" (א' 10)

"וְכֹאֲשֶׁר יַעֲנֶנּוּ אֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ וַיִּקְצֹוּ מִפָּנָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (א' 12)

"וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מֹשֶׁה וַתֹּאמֶר כִּי מִן-הַמָּיִם מְשִׁיתֶהוּ" (ב' 10)

"וַיֹּאמֶר לְרָשָׁע לָמָּה תִּכָּה רַעְיָךְ" (ב' 13)

"מִי שָׁמוּךְ לֹאִישׁ שֶׁר וְשֹׁפֵט עָלֵינוּ" (ב' 14)

חומרי למידה

*** חומרי הלמידה החובלים כאן נוסדו להססרת החזרה ולסיטוב ביחידת ההוראה סכ"י סיקול דסתו

סמות א'	סמות ב'	כלטי
- מאמר דידקטי - הדף היומי - מיזם 929 - שמות א למיטיבי לכת - סיפור מההפטרה עם מיכה - גודמן, דמותו של משה - סיפור מההפטרה עם מיכה - גודמן, בת פרעה - סרטון, משה במדין - מאמר, ח' גלעד, פגישות ליד הבאר - גליון של ה-עיתון - על הצפנה וצפנים - הרצאה מצולמת, ד"ר לאה מזור, - סיפור הולדת משה - תאטרון הבעטלרס, ציפיה - שיוצרת מציאות - מצגת תמונות, "כי מן-המים משיתהו"	- מאמר דידקטי - הדף היומי - מיזם 929 - שמות א למיטיבי לכת - סיפור מההפטרה, פרעה - סרטון, עבדות בני ישראל במצרים - סרטון, סבא טוביה, משה - הרצאה מצולמת, פרופ' מ' - הלברטל, סיפור שעבוד מצרים - מאמר, ד"ר ש' אברמסקי, עבדות ישראל במצרים - גליון של "ה-עיתון" - מאמר, מ' שרביט, על חמש נשים - אמיצות - מאמר, הרב צ' הרשקוביץ, זהותן האמתית של המיילדות	- סיפור מההפטרה עם מיכה - גודמן, פרשת שמות - מצגת תמונות על משה - ציורי תנ"ך שלי - אהובה קליין - למידה משמעותית בתחומי הדעת - במזכירות הפדגוגית חינוך ממעמקי הנשמה - סביבות למידה לקידום למידה - משמעותית ופיתוח תפקודי לומד

נוסח סט: סיפור בני ישראל ויציאת מצרים

נוסח יחידת ההוראה: ראשית התכנית ישראל לעם סט אצות מצרים וספור -

שנות א' - ב'

מסכת הלמן: 5 סיפורים

מרכיבי היחידה	שיעור מס' 1 מבוא היחידה	שיעור מס' 2: (שמות א' 8-22)	שיעור מס' 3: (שמות ב' 1-10)	שיעור 4: (שמות ב' 11-21)	שיעור 5: (שמות ב' 21-25)
הרעיונות המקראיים והדגשים בהלימה לתוכנית הלימודים *לקוח מתוך פריסת התוכנית	עם ישראל גם בתנאי לחץ ומצוקה מתקיים ונחלץ בעזרת האל ושלוחיו.				
תכני היחידה *לקוח מתוך פריסת התוכנית	מנין שמות בני ישראל שירדו למצרים, מות יוסף, בני ישראל התרבו במצרים. *** אנו מציעים להביא את הפס' הרלוונטיים (מספר בר') או להשתמש במקראה של ס' בראשית- כדי לתרגל מיומנות ההתמצאות במקרא.	צעדים לשעבוד- מהקל לכבד *** יש התייחס לסיפור ירידת יעקב למצרים (בבראשית מ"ו 1-7) כחוליה מקשרת בין הנלמד בכיתה ב', לסיפור השעבוד.	הולדת משה וקורותיו עד ראשית שליחותו, הולדת משה - שלוש נשים מצילות את משה	משה יוצא אל אחיו ומתערב במקרים בהם הוא רואה חוסר צדק, משה בורח למדיין - המפגש בבאר	ה' זוכר את בריתו עם בני ישראל
השאלות הפוריות/מרכזיות/הדריכה שאלת דריכה: - מסקנת ודרכת (מותחת את הלומד) - התשובות מצויות בטקסט. ומתבררות תוך כדי התקדמות בקריאה מעוררת דיון.	מה בכלל עושים בני יעקב במצרים? מהי מטרת השעבוד? מהי הבעיה? *** מה בכלל עושים בני יעקב במצרים? שאלה זו מתייחסת לסיבה להישארותם של בני ישראל במצרים לאחר שהסתיימה הבצורת. שאלה זו באה לחשוף ברמת ההשערות מדוע נשארו במצרים? גם כאן יש לתרגל את מיומנות התמצאות במקרא ולערוך טיול בין הספרים, לשם כך על המורים להביא לכיתה מקראות מכיתה ב'.	מהי מטרת השעבוד?	מהי הבעיה?	מדוע מתייחסים בעיקר לאלו שיוצאים נגד הצו של פרעה? מה הבעיה בפתרון שמצא פרעה?	

מרכיבי היחידה	שיעור מס' 1 מבוא היחידה	שיעור מס' 2: (שמות א' 8-22)	שיעור מס' 3: (שמות ב' 1-10)	שיעור 4: (שמות ב' 11-21)	שיעור 5: (שמות ב' 21-25)
המיומנויות שהיחידה מזמנת מיומנויות מקראיות; החינוך הלשוני; חשיבה מסדר גבוה; תקשוב (ברמות של הקניה ביסוס; תרגול) חברתיות:	הקניה - עיצוב סיפור - ריבוי פעלים ביסוס: מיומנויות להבנת משמעויות - ו' החיבור בתחילת פרק ביסוס: מיומנויות חשיבה מסדר גבוה: זיהוי בעיות, השערת השערות לקביעת קשרים של סיבה- תוצאה ביסוס: התמצאות בפרק תרגול: מיומנות חשיבה מסדר גבוה - שאילת שאלות. הגדרת בעיה. ביסוס מיומנויות חברתית: עבודה בקבוצות ושיתוף פעולה	הקנייה- - משמעות מדרש שם. - חשיבה ביקורתית: א. בחינה אם המניעים של הדמות אופייניים לכל אדם. ב. הבנת משמעותם של מושגים כמו 'מצרים' ו'פרעה' היכולים לקשר אותנו הקוראים אל מושגים דומים בחינו. ביסוס - מיומנות חשיבה מסדר גבוה: הסקת מסקנות. ביסוס ותרגול - כתיבת תשובות מלאות. מיומנויות תקשוב: הקניית שימוש בכלי סוקרטיב	הקנייה - עיצוב טקסט - אי אזכור של שם הדמויות המצילות את משה לעומת מדרש שם שניתן למשה הקנייה- מיומנויות להבנת משמעויות איסוף פרטי מידע, שחזור בלשון ימינו, הבעת עמדות כלפי האירועים והדמויות תרגול - מיומנויות להבנת הכתוב במקרא: הלומדים יפרשו מילים או צירופי מילים לפי הקשרם בכתוב. תוך הסתייעות בהסברים נלווים תרגול- מיומנות עיצוב טקסט ריבוי פעלים. תרגול - מיומנויות להבנת הכתוב במקרא: קריאה רהוטה	הקנייה - מיומנות חשיבה מסדר גבוה - השוואה (בין שלושת המקרים בהם משה מתערב כדי להגן על החלש) ביסוס - מיומנויות להבנת הכתוב במקרא: הלומדים יפרשו מילים או צירופי מילים לפי הקשרם בכתוב. תוך הסתייעות בהסברים נלווים תרגול- מיומנות עיצוב טקסט ריבוי פעלים. תרגול - מיומנויות להבנת הכתוב במקרא: קריאה רהוטה	ביסוס - מיומנויות להבנת משמעויות: איסוף פרטי מידע, שחזור בלשון ימינו, הבעת עמדות כלפי האירועים והדמויות תרגול - עמידה מול קהל
מושגים מתחום הדעת ומושגים הכלליים? *לקוח מתוך פריסת התוכנית	מתחום הדעת: בני ישראל, דור, עבודת פרך, יראת ה' כלליים: שעבוד	מתחום הדעת: תיבת גומא, ברית, הבטחה, אבות, אדון הנביאים כלליים: מילדות, מינקת, מוסר, חמלה	מתחום הדעת: תיבת גומא, ברית, הבטחה, אבות, אדון הנביאים כלליים: מילדות, מינקת, מוסר, חמלה	מתחום הדעת: תיבת גומא, ברית, הבטחה, אבות, אדון הנביאים כלליים: מילדות, מינקת, מוסר, חמלה	מתחום הדעת: תיבת גומא, ברית, הבטחה, אבות, אדון הנביאים כלליים: מילדות, מינקת, מוסר, חמלה

מרכיבי היחידה	שיעור מס' 1 מבוא היחידה	שיעור מס' 2: (שמות א' 22-8)	שיעור מס' 3: (שמות ב' 10-1)	שיעור 4: (שמות ב' 21-11)	שיעור 5: (שמות ב' 25-21)
נושאים לדיון והרחבה בהקשר המקראי ובהקשרים כלליים שהיחידה מזמנת *לקוח מתוך פריסת התוכנית	ציון איום כמניע להטלת גזרות. התייחסות לזר/לאחר		ההגנה על החלש. "כל המקיים נפש אחת מעלים עליו כאילו קיים עולם מלא" (משנה, מסכת סנהדרין, ד"ה) תכונותיו של מנהיג מיקומה של מדיין, המדבר כמקום מקלט.		
דרכי ההוראה התאמת דרכי ההוראה ליסוד המארגן, לעקרונות תכנון הלימודים, למסגרות ההוראה: אישי; מליאה; חברותא; קבוצות	פעילות חווייתית לאורך כל השיעורים התורמת להזדהות עם הדמויות: אנו מציעים לתת בתחילת היחידה תפקידים לתלמידים, הן של הדמויות בסיפור וכאלה שאינן מופיעות לדוגמא: אנשי שכונת גושן (עבריים) – אסיפת חברי השכונה ברגע השמע הגזירה הראשונה וכן הלאה . אנו מציעים שלאורך כל היחידה תהיה לתלמיד דמות קבועה אליה הוא "נכנס" לאורך כל היחידה. בדרך זו יכולים התלמידים לגבש עמדות, להזדהות עם הדמויות ולהציג את הנושא מזוויות ראייה שונות.				
	מליאה: קריאת פסוקים 1-5 שיח במליאה: החיבור בתחילת הפרק "אֵלֶּה" בניית אילן יוחסין. עבודה בזוגות: קריאת בר' מ"ו 1-7 ; מ"ז 5 – 7 - עבודה עם מפה. ניסיון ראשון לתת מענה לשאלות על השאלה הפורייה בעזרת תרשים זרימה שהצענו למשימות הערכה דיון במליאה: בעקבות הפעילות הקודמת. השערת השערות על המשך הסיפור. קריאת פס' שמ' א' 6-7. בזוגות. זיהוי פעלים: כמות וגוף (ריבוי פעלים) במליאה - הקניית ריבוי פעלים	במליאה: חזרה על הבעיות שהוצגו בשיעור הקודם. איום התרבות בנ"י על מצרים. בזוגות – כתבו מה עובר לפרעה בראש ? במליאה- קריאת פס' 11-22 גזרות פרעה נגזרו באופן הדרגתי - דיון במליאה. האם התוכנית של פרעה להחליש את בנ"י הצליחה? האם יש שינוי בתכניות של פרעה? ***ניתן להיעזר בתמונות מתוך אתר תנ"ך ממלכת	מליאה: חזרה על גזרות פרעה. בקבוצות קטנות- המראיין והמראיין - שאלות על חיי X בתקופת הגזרות. קריאת הפסוקים 1-10 עבודה בזוגות: "בלשי טקסט" - כמה פעלים יש בפסוקים שנקראו? כמה פעלים מתוכם בזכר? כמה בנקבה? מי הן הדמויות שמוזכרות בפס'? כיצד מכנים אותן? מיינו את הפעלים לפי הדמויות שבצעו את הפעולות. מה משמעות ריבוי פעלים בטקסט? האם ריבוי הפעלים מחזק את המתרחש במצרים? מהי הבעיה שמוצגת בפרק זה? האם זו אותה בעיה שהוצגה בפרק הקודם? נמקו דיון במליאה: מי הציל את משה? נעמוד על העובדה כי שלוש נשים הצילו את משה.	עבודה בקבוצות: קריאת פסוקים בקבוצות כל קבוצה מקבלת קובץ פסוקים המתייחס לאחד משלושת המקרים איתם מתמודד משה כשגדל 1- פס' 11-12 2- פס' 13-14 3- פס' 15-20 שאלות הבנה + המחזה (עם קריין) דיון במליאה: - השוואה בין שלושת המקרים, השונה והמשותף? האם משה מגיב מתוך אימפולסיביות? חוסר צדק? מה מניע אותו? ניתוח כל מקרה לגופו.	במליאה - קריאת פס' 21-25 עבודה בזוג/יחיד: יצירה בצורה וצבע המשקפת את אנחתם של בנ"י לאור הנלמד ביחידה הזאת. + כתיבת דף המסביר את שיקולי הדעת בבחירת הצבעים - הוספת נתונים לדף תרשים הזרימה. *** ניתן להשתמש במשימת היצירה כמשימת הערכה.

מרכיבי היחידה	שיעור מס' 1 מבוא היחידה	שיעור מס' 2: (שמות א' 8-22)	שיעור מס' 3: (שמות ב' 1-10)	שיעור מס' 4: (שמות ב' 11-21)	שיעור מס' 5: (שמות ב' 21-25)
דרכי ההוראה(המשך) התאמת דרכי ההוראה ליסוד המארגן, לעקרונות תכנון הלימודים, למסגרות ההוראה: אישי; מליאה; חברותא; קבוצות	<u>במליאה</u>: דיון לפי פס' זה מהי הבעיה שמוצגת על ידי פרעה? קריאת פס' 8-9 דיון - הצבת בעיות והצגתן. ***<u>למורה</u>: אנו ממליצים להראות לתלמידים מפה המתארת הדרך בה ירדו יעקב ובניו מצרימה. על אף גילם הצעיר של הלומדים אנו יוצאים מנקודת הנחה כי תלמידים נחשפו למפות . אין כוונה לערוך חקר מפה אלא לתת מושג של המרחב בו התרחשו האירועים. ירידתם של בני ישראל למצרים, אף שהייתה חלק מתכנית אלוהית נעשתה מסיבות אנושיות וטבעיות – קנאה ושנאה, בצורת גם את קורות ישראל במצרים ואת השעבוד נרצה לברר במונחים אנושיים – כלומר מניעים ונסיבות המתרחשים כתוצאה מצרכים, רגשות ופעולות של בני אדם – הן של בני ישראל והן של המצרים. ראשית נרצה לברר: מדוע בני ישראל נשארו במצרים עם סיום הבצורת. ***<u>הקניית המושגים ריבוי</u> פעלים מניחה יסודות להבנת דרכו של הסופר לעצב את הסיפור ולהדגיש הדגשים לקורא באופן סמוי	אלו בעיות מוצעות בפסוקים שקראנו? הציעו פתרונות משחק בישומון: "<u>סוקרטיב</u>" - שאלות על הגזרות - הוספת נתונים לדף תרשים הזרימה *** במשך כל היחידה הזאת שזורה היכולת להבין את הסיפור ואת הדמויות מתוך התבוננות בתהליכים אנושיים המתחוללים אצל כולנו. יש מקום לתת לביטויים כאלה – הן לגבי פרעה והן לגבי בני ישראל – להישמע בכיתה אנו מציעים להציע לתלמידים לנסח שאלות ותשובות בעזרתם יכין המורה את המשחק ב"סוקרטיב" – משימה זו יכולה למשמש ככלי הערכה לסיכום היחידה או לשיעור.	מדוע לא מוזכרים שמותיהן? מדרש שם משה (הקנייה) זיהוי הבעיה והצעות לפתרון • הוספת נתונים לדף תרשים הזרימה *** <u>ניתן להכין דף עבודה על</u> <u>שלוש הנשים שהצילו את משה</u> <u>ופעולותיהן.</u> ***<u>ניתן ללמד את התלמידים</u> <u>לכתוב סיכום ע"י מיון הפעלים</u> <u>בטקסט המקראי.</u> ראו מאמר "<u>לומדים תנך בלי קושי</u>" מאת טלילה שחר	אלו בעיות מתעוררות בפסוקים אלו? כתיבת סיכום באמצעות הפעלים. - הוספת נתונים לדף תרשים הזרימה *** <u>אנו ממליצים</u> <u>לעורר את</u> <u>התלמידים להביע</u> <u>עמדותיהם כלפי</u> <u>התנהגות משה.</u> -	

מרכיבי היחידה	שיעור מס' 1 מבוא היחידה	שיעור מס' 2: (שמות א' 8-22)	שיעור מס' 3: (שמות ב' 1-10)	שיעור מס' 4: (שמות ב' 11-21)	שיעור מס' 5: (שמות ב' 21-25)
שילוב תחומי דעת נוספים: אקטואליה, תקשורת, אומנות, כישורי חיים, חינוך חברתי, גאוגרפיה, תקשוב	גיאוגרפיה – שילוב המפה בלמידה	תקשוב – פלטפורמה וירטואלית ככלי עזר בשיעור - סוקרטיב	גיאוגרפיה – שימוש במפה, מיקומה של מדיין אומנות – פרשנות מסוג אחר חינוך חברתי – מעשים נכונים להצלת חיים (חסידי אומות עולם)		אומנות – יצירה המשקפת פרשנות
משאבי הלמידה תנ"ך; מפה; דפי מידע; חוברת עבודה; תמונות סרטים; שירים	מקראה כיתה ב' מקראה כיתה ג' מפה. דף תרשים זרימה – למשימת הערכה אורכית.	מקראה, מחשב, תמונות על גזרות פרעה	דף בלשי הטקסט דף שלוש נשים הצילו את משה	מקראה דף משימות מחווון הערכה להמחזה	מקראה דברי אומנות
תהליכי הערכה ותוצרים מצופים מה נעריך? איך נעריך? ע"י מי תתבצע ההערכה? מי יהיו השותפים להערכה? מה יהיה התוצר?	<u>משימות הערכה לאורך כל היחידה:</u> - השלמת תרשים זרימה הממחיש את הבעיה כיסוד מארגן. ואת האירועים והתהליכים שבאו בעקבותיה. <u>ראו נספח מס' 1: דוגמא לתרשים זרימה</u> (הדף המוצע ינתן בסוף כל שיעור. בסוף היחידה יוכלו התלמידים להדביק את הדפים וליצור תרשים מלא) בעקבות התרשים הכללי ולאורך כל חלקיו ניתן להציע לתלמידים להביע לידי ביטוי בצבע/צורה/ ציור/ הדבקת תמונות וכד' על מנת ליצור תרשימי זרימה מגוונים המותאמים ליצירתיות של כל תלמיד. - כתיבת דו – שיח בין הדמויות לצורך המחזה – לצורך הרחבה ניתן להשתמש בחלקים מהצעותינו "מטקסט מקראי למחזה"				

נספח מס' 1: דוא"א לתרשים לריאה

